

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХОРОВА ЛІТЕРАТУРА»**

“Хорове диригування”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

«Хорова література» входить до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки. Вивчення дисципліни спрямоване на опанування історії та розвитку хорового мистецтва, знайомство зі стилями та жанрами різних епох, а також на розвиток творчих та аналітичних здібностей студентів. Особлива увага приділяється аналізу партитур, інтерпретації хорових творів, осмисленню досвіду відомих композиторів і колективів та пошуку власного підходу до виконання і педагогіки хору. Студенти отримують можливість поєднувати теоретичні знання з практичним досвідом, формуючи власний музичний смак і професійну компетентність.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво»:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти:кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — IV, Семестр — VII, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 34 години, самостійних — 56 годин; на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — III , Семестр — V, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 34 години, самостійних — 56 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Хорова література» – підготовка педагогів-музикантів до роботи в академічних професійних навчальних закладах з хоровими колективами в ролі диригента або артиста хору. Дисципліна формує базу знань щодо стилю виконання, жанрів, виконавського складу та композиторів різних епох і країн, що дає змогу розуміти й виконувати твори, відштовхуючись від часу їх створення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв’язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Хорова література» вивчається протягом одного семестру навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Хорова література» безпосередньо пов’язана з такими

дисциплінами, як «Історія музики», «Хороведення», «Хоровий клас», «Диригування», «Історія виконавських стилів» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ.

Дисципліна «Хорова література» реалізується у вигляді лекційних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

У процесі опрацювання художньо-навчального матеріалу:

словесні методи (бесіда, пояснення, введення та закріплення нових дефініцій);

наочні методи (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);

практичні методи (індивідуальне виконання гри на інструменті).

Лекційні методи: системний виклад теоретичного матеріалу; використання опорних конспектів, презентацій і схем; акцентування уваги на ключових поняттях і закономірностях; пояснення та закріплення термінології; поєднання монологічної форми викладу з елементами діалогу.

За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю й самоконтролю;

бінарні методи, що поєднують теоретичний виклад і практичне застосування.

За логікою сприйняття та засвоєння матеріалу: індуктивно-дедуктивні; репродуктивні (у тому числі засвоєння дефініцій); проблемні; інтерпретаційні; постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Заняття з дисципліни «Хорова література» будуються на основі лекційної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням можливостей студентів та завдань, які ставляться перед ними. Протягом семестру здобувач повинен опанувати певну теоретичну складову курсу та закріпити знання на практичних завданнях, а також декілька різних за жанрово-стильовими характеристиками творів.

Тема 1. Хорове мистецтво Античності, Середньовіччя та епохи Відродження у Західній Європі.

Тема 2. Хорова спадщина раннього Класицизму. Кантати, ораторії, меси Й. Баха та Г. Генделя.

Тема 3. Художні принципи класицизму у хорових творах Віденських класиків.

Тема 4. Функціональність хорів в операх зарубіжних композиторів XVIII ст.

Тема 5. Оперно-хорові здобутки європейських композиторів у XIX –XX ст.

Тема 6. Загальна характеристика хорових творів композиторів-романтиків. Огляд хорової творчості зарубіжних композиторів XX ст.

Тема 7. Хорова музика зарубіжних митців ХХІ ст.

Тема 8. Джерела української професійної хорової творчості. Партес та хоровий класичний концерт XVII-XVIII ст.

Тема 9. Формування української класичної опери ХІХ ст. та кантатно-ораторіального жанру.

Тема 10. Формування української композиторської хорової школи.

Тема 11. Національні риси хорової творчості вітчизняних митців 2-ї половини ХХ ст.

Тема 12. Жанрова багатогранність української хорової музики ХХ-ХХІ ст.

Тема 13. Образно-стилістичні і жанрові концепції в українській хоровій музиці ХХ-ХХІ ст. на основі поезій Т. Шевченка.

Тема 14. Сучасні хорові рішення в творах українських композиторів.

Тема 15. Хорові твори сучасного авангарду ХХ-ХХІ ст.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі тестування, усного опитування та вікторина за пройденим матеріалом.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

«Зараховано» здобувач отримує у випадках, коли засвоїв програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань. Вільно відповідає на фахові та нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

«Не зараховано» здобувач отримує у випадках, коли слабо знає (або зовсім не володіє) програмний матеріал, припускається суттєвих недоліків у відповіді, не вірно використовує теоретичні положення. Припускається грубих помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та з великими труднощами виконує практичну роботу, слабо або зовсім не орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає як лекційну, так і самостійну роботу. На заняттях створюється творче середовище, відкрито до діалогу та самоаналізу. Усі завдання, передбачені програмою, слід виконувати у встановлені строки. Під час роботи над ними не допускається порушення

академічної доброчесності. Пропуски занять можливі лише з поважних причин і підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Є. М. Бондар ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2020. 42 с.
2. Верещагіна-Білявська О. Є. Історія зарубіжної музики (Античність. Середньовіччя. Відродження) : навч.-метод. посіб. / О. Є. Верещагіна-Білявська. Вінниця, 2023. 135 с.
3. Добрецова Т. Г. Вікові етапи історичного розвитку хорового мистецтва на теренах України (X–XX ст.) // The 1st International Scientific and Practical Conference “European Scientific Congress” (20–22 лют. 2023) / Barca Academy Publishing. Madrid, Spain, 2023. С. 339–346.
4. Жданов М. М. Інтерпретація жанру кантати в українській хоровій музиці останньої третини XX–XXI століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / М. М. Жданов ; Харків. держ. акад. культури. Харків, 2024. 250 с.
5. Коломоець О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посібник. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
6. Легкун, О. Г., та О. Ю. Улянюк. «Віденська класична школа як художній напрям європейської музичної культури» Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 19–20 листопада 2024 р., Львів: Львівський науковий, 2024, с. 69–73.
7. Романчишин В. Г. Творча спадщина Миколи Леонтовича в контексті української національної культури // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. С. 41–47.
8. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики : навч. посіб. / Г. М. Фількевич. Київ, 2023. 208 с.
9. Цюряк І. О., Чернишова А. М. Хорове мистецтво – виклики сучасності // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих учених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. 2024. Вип. 2 (74). С. 142–147.

Допоміжна:

1. Бабенко О. С. Хорова творчість Валентина Бібіка: жанрова парадигма та риси індивідуального стилю : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / О. С. Бабенко; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 20 с.

2. Вишневецька А. С. Дитяча хорова лірика Людмили Вишневської // The 1st International Scientific and Practical Conference “Eurasian Scientific Discussions” (13–15 лют. 2022) / Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain, 2022. С. 407–582.
3. Заверуха О. Л., Сбітнева О. Ф. Хорове письмо як фундаментальний фактор практичної діяльності диригента // Слобожанські мистецькі студії. 2025. Вип. 2. С. 37–41.
4. Мочернюк О. Розвиток української хорової творчості у сучасному контексті // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 2. С. 142–147.
5. Фартушка, О. Д. Хорова поліфонія в системі композиторського стилю (на прикладі творчості П. Гіндеміта, І. Стравінського, О. Щетинського). (Дис. ... д-ра філос.). ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків. 2021. 208 с.
6. Щербій С. О. Розвиток хорового мислення у студентів за допомогою навчальної дисципліни «Хорова література» // Actual Problems of Learning and Teaching Methods : зб. наук. пр. Відень, Австрія, 2022. С. 46–50.
7. Яструб О. Духовні хорові твори українських композиторів першої третини ХХ століття: жанрово-стильові та виконавські принципи // Мистецтво та культура: теорія і практика. 2024. Вип. 3. С. 58–63.

Інформаційні ресурси

1. Диригентське мистецтво. Енциклопедія сучасної України http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362
2. Дніпровська обласна універсальна бібліотека <https://www.libr.dp.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека «Культура України» <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
5. Мистецтвознавство. Наукова електронна бібліотека <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14112>
6. Classical Net <http://www.classical.net/>
7. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
8. Вебер, Вільний Стрілець, 3д. 2к. Хор мисливців - ноти. URL: https://youtu.be/f9TSG7v_fl0
9. Р. Шуман Ораторія «Рай та Пері» (фрагменти). URL: https://youtu.be/e_pTZq-seQY
10. George Crumb: Star-Child (1977). URL: <https://youtu.be/UY2GRsBrdxI>
11. L. Maierhofer Laughing fugue «Ridiculous». URL: <https://youtu.be/qgkqho-ZcCY>

12. Жанри хорової музики: пісня, обробка, мініатюра, кантата, ораторія + завдання. Музична література. URL: https://youtu.be/xtZnLtp_frc
13. Кошиць О. — хрещений батько щедрика. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IHfuLu7U9h8>
14. Марта Кузій. Класична музика в Україні на початку XX століття: Ревуцький, Лятошинський, «Київський авангард». URL: <https://youtu.be/KjIMJolMpm8>
15. Марта Кузій. Опера або чому це квінтесенція музики. Емоція: трагедія. URL: <https://youtu.be/XWBV2BQOrjs>
16. Марта Кузій. Ким є композитор XX-XXI століття? Емоція: лють. URL: <https://youtu.be/JyUoIYG06L4>
17. Медіа-книга «Наша парафія». URL: <https://parafia.org.ua/mediateka/>
18. Музика Середньовіччя. URL: <https://youtu.be/4vVduxCnJXM>
19. «Музика українського бароко, партеси та хоровий партесний спів». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pH0KwPDw6I0&t=93s>
20. Моцарт: документальний фільм. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ozlgzXPdJS8>
21. «Прекрасна епоха опери. Чи ні?» Барокова опера XVII-XVIII ст. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pfHa4ypOLhc&t=15s>
22. Музичний авангард: чи не соромно бути «красивим». URL: <https://www.youtube.com/live/oiVRU1VFk1g?si=C8x5DdRaR6U0pPCf>